

Informatiedocument identificatie en registratie runderen

Code: K- VKE-I&R-ID01   Versie: 01

Ingangsdatum: 23-06-2023

Odz. Hoe hoort het eigenlijk?

Versie	Datum	Wijzigingen ten opzichte van vorige versie
01	22-06-2023	Nieuw informatiedocument
02		
03		

Inhoudsopgave

1. Doel van identificatie en registratie	2
2. Identificatie	2
2.1 Identificatiemerken	2
Uitzonderingen op merken en melden: runderen uit (aangewezen) natuurgebieden.....	3
2.2 Vervangen van oormerken na verlies	3
3. Tracering	3
3.1 Registratie: bedrijfsregister en database.....	3
3.2 Verplaatsingsdocument / vervoersdocument	4
3.3 Vlaggen en maatregelen	4
3.4 Officieel niet-identificeerbare runderen	6
4. Runderen uit andere landen	6
4.1 Runderen afkomstig uit andere lidstaten, die in Nederland verblijven.....	6
4.2 Import vanuit niet-Europese landen (waaronder Verenigd Koninkrijk)	6
5. Slachtwaardigheid / Exportwaardigheid.....	7
6. Informatie en hulpmiddelen	7
7. Relevante wetgeving	7

1 Algemeen

Dit document is een **samenvatting** van de wettelijke voorschriften voor identificatie en registratie van runderen en kalveren.¹ In de werkvoorschriften *K-LV-RNDIU-01 Exportcertificering runderen* en *AM-keuring roodvlees* zijn de interventies beschreven bij afwijkingen.

2 Doel van identificatie en registratie

Identificatie en registratie van dieren is opgezet om de dieren te kunnen traceren. Een rund voldoet aan de Europese (en aanvullende Nederlandse voorschriften) als het herkenbaar is gemerkt met een uniek levensnummer en als de registratie de traceerbaarheid van het dier garandeert.

3 Identificatie

3.1 Identificatiemerken

Er zijn gele en groene oormerken voor runderen. In een set van gele oormerken kán elektronica zitten, een set van groene merken móet een elektronisch deel bevatten. Voor beide typen merken geldt:

- de naam, code of logo van het ministerie staat er op: EZ of LNV
- het levensnummer/de identificatiecode is er op geprint
- het levensnummer bestaat uit de landcode NL of 528 gevolgd door 9 (geel) of 12 (groen) cijfers. Het laatste cijfer is het controlegetal. Het werknummer wordt groter afgedrukt.
- er mag een barcode op staan
- een van de vier flappen mag onbedrukt zijn

Op [de website van RVO.nl](https://www.rvo.nl) staat een actueel overzicht van alle merken die in Nederland voor runderen zijn toegelaten ([directe link naar het overzicht](#)). Andere typen merken kunnen in de toekomst toegelaten worden door RVO. Als merken niet in het overzicht staan, zijn het geen toegestane merken.

¹ VO(EU) 2019/2035, artikel 2.19: rund = 'dier van het geslacht Bison (o.a. Wisent en Amerikaanse bizon), Bos (o.a. yak, banteng, rund) en Bubalus (o.a. waterbuffel), inclusief kruisingen van deze soorten'

Kalf = rund jonger dan 12 maanden leeftijd. Op de dag dat het 1 jaar wordt, moet het een rund genoemd worden.

Na het aanbrengen van de oormerken, moet het kalf geregistreerd worden in het I&R systeem. Het merken en daarna melden moet binnen 3 werkdagen na de dag van geboorte gebeuren.

De houder mag op een later moment de gele, conventionele, oormerken vervangen door groene elektronische oormerken. Dit moet hij/zij registreren in het I&R-systeem.

3.2 Uitzonderingen op merk-termijn: runderen uit (aangewezen) natuurgebieden

Voor runderen uit door RVO aangewezen natuurgebieden gelden andere regels voor het aanbrengen van merken. Kalveren uit deze natuurgebieden moeten wel binnen 3 werkdagen na hun geboorte *aangemeld* worden; het *merken* van deze kalveren mag uitgesteld worden mits ze in het gebied blijven. Tot 6 maanden leeftijd zitten hier geen voorwaarden aan. Als ze tussen 6 en 9 maanden leeftijd pas gemerkt worden, moet de identificatiecode van de moeder aangetoond worden door middel van DNA-onderzoek om aan de Nederlandse regelgeving te voldoen. Zie ook de [website van RVO](#). Runderen mogen het natuurgebied niet verlaten zonder oormerken en juiste registratie. Bij de AM-keuring of exportcertificering moeten de dieren dus volledig geïdentificeerd en geregistreerd zijn.

Runderen uit de natuurgebieden Oostvaardersplassen en de Veluwezoom worden niet gemerkt. Ze worden beschouwd als niet-gehouden dieren. Niet-gehouden dieren hoeven niet te worden geïdentificeerd en geregistreerd. Niet-gehouden dieren mogen niet worden aangevoerd op slachthuizen; niet voor bijzondere vervoeding en ook niet voor destructie.

3.3 Vervangen van oormerken na verlies

Het bijbestellen van vervangende oormerken na verlies of beschadiging moet binnen drie werkdagen. Bij het vervangen van het oormerk, blijft het levensnummer gelijk. Het vervangende oormerk is herkenbaar aan een versienummer (Romeins cijfer, zie afbeelding). Het aanbrengen van het vervangende oormerk moet in elk geval gedaan worden voordat het rund het bedrijf verlaat. Alle bijbestellingen worden geregistreerd in het I&R systeem.

4 Tracering

4.1 Registratie: bedrijfsregister en database

Een houder moet alle mutaties bijhouden in het bedrijfsregister én doorgeven aan het I&R-systeem van RVO. Het I&R-systeem mag ook gebruikt worden als bedrijfsregister. Mutaties zijn gebeurtenissen zoals geboorte, verlies van oormerken en alle verplaatsingen inclusief export, sterfte en slacht. De maximale termijn voor het doorgeven van deze informatie aan het I&R systeem wordt door de lidstaat vastgesteld en mag niet langer zijn dan 7 dagen. In Nederland is de meldtermijn 3 werkdagen. Voor verzamelcentra geldt een uitzondering: als runderen jonger dan 12 weken van of naar een tweede verzamelcentrum gaan, moeten de aan- en afvoermeldingen van *beide* verzamelcentra binnen een uur na het aan- of resp. afvoeren gedaan worden.

De Nederlandse wetgeving verplicht aanvullende registraties zoals het levensnummer van de moeder, de haarkleur en het geslacht van het rund. Runderen waarbij deze aanvullende informatie niet in het I&R systeem is geregistreerd, mogen wel naar een slachthuis of naar een bedrijf in een andere lidstaat worden verplaatst; ze mogen echter niet naar een andere houder in Nederland².

4.2 Verplaatsingsdocument / vervoersdocument

Tijdens het transport binnen Nederland hoeft er voor runderen alleen een document bij te zijn dat voldoet aan de eisen van de transportverordening³. De vorm hiervan is vrij en de informatie moet getoond kunnen worden als de NVWA er om vraagt. Op het document staat minimaal:

- Herkomst en eigenaar van de dieren,
- Plaats van vertrek,
- Datum en uur van vertrek
- Plaats van bestemming,
- Verwachte duur van het transport

Bij verplaatsingen *tussen lidstaten* heeft elk rund ook een identificatiedocument bij zich, ook wel 'runderpaspoort' genoemd. Op dit runderpaspoort staat minimaal:

- het levensnummer,
- de geboortedatum,
- de UBN's van verzendende en ontvangende bedrijf,
- de datum van aankomst,
- de naam van de bevoegde autoriteit die het document afgeeft (in NL: RVO namens MinLNV),
- de datum van afgifte

Sommige lidstaten wisselen identificatiegegevens van runderen digitaal uit via een systeem dat 'Bovex' heet. Als Bovex volledig operationeel is in alle lidstaten, kan het papieren runderpaspoort achterwege blijven.

4.3 Vlaggen en maatregelen

Bij onjuiste registratie van runderen in het I&R systeem wordt er een '*maatregel*' met een '*vlag*' geplaatst. De *maatregel* geeft aan wát de beperkingen zijn en de *vlag* beschrijft het waaróm.

Voorbeeld: een rund waarvan de geboortedatum onbekend is, krijgt de *maatregel* 'aan- en afvoerverbod rund' en de *vlag* 'voldoet niet aan de EU-eisen'.

Maatregelen kunnen aan 1 dier opgelegd zijn, maar ook aan een heel bedrijf ('aan- en afvoerverbod bedrijf'). Bij zo'n bedrijfsmaatregel is vaak sprake van een onderzoek door HH, bijvoorbeeld een dierziekteverdenking.

Een houder heeft het recht om fouten te herstellen. De houder kan aan- en afvoermeldingen tot 9 kalenderdagen na de gebeurtenis zelf wijzigen bij RVO. Voor export-, geboorte-, dood-, (nood)slacht- en importmeldingen is de termijn 7 kalenderdagen. Na die 7 of 9 dagen, moet het herstel bij RVO aangevraagd worden.

---

² Zie Regeling houders van dieren, artikel 5b.74

³ VO(EG) nr. 1/2005

Informatiedocument identificatie en registratie runderen

Code: K- VKE-I&R-ID01

Versie: 01

Ingangsdatum: 23-06-2023

RVO beslist op basis van richtlijnen of ze het herstel uitvoeren. Bij twijfel of in geval van slachtmeldingen wordt navraag gedaan bij de eerste melder en / of de NVWA. Als een herstelmelding zonder aanvullende maatregel in het I&R systeem staat, mogen we aannemen dat het herstel terecht was.

Tabel 1: Overzicht relevante vlaggen/maatregelen

Vlag	Maatregel(en)
Niet identificeerbaar rund (zie ook bladzijde 5) (geplaatst tot 21 april 2021)	- Aan- en afvoerverbod RUND - Niet geschikt voor humane consumptie - (<i>OUD, wordt aangepast</i> : Afvoerverbod, tenzij bestemming slachthuis)
Voldoet niet aan EU-eisen Rund (geplaatst vanaf 21 april 2021)	- Aan- en afvoerverbod RUND - Blokkering Paspoort - niet geschikt voor humane consumptie
Voldoet niet aan Nat. eis Rund (id-code moeder onbekend, of haarkleur of geslacht niet geregistreerd) (geplaatst vanaf 21 april 2021)	- Aan- en afvoerverbod RUND tenzij bestemming slachthuis of export
Vlaggen m.b.t. verplaatsingen: - Gat in dierhistorie - Overlap in dierhistorie - aanvoermelding ontbreekt - afvoermelding ontbreekt (geplaatst tot 21 april 2021)	- Aan- en afvoerverbod RUND - Blokkering Paspoort
Dierziekteverdenkingen, zoals: - Blauwtong - Brucellose - BSE - Tuberculose - Leucose - Etc. etc.	- Aan- en afvoerverbod RUND of BEDRIJF - Blokkering Paspoort NB: vaak gelden deze maatregelen voor alle dieren van dat UBN.
Dioxine verdenking (geplaatst bij dieren die op specifieke locaties hebben geweid)	- Niet geschikt voor humane consumptie (NB: wel een slachtverbod, geen verplaatsingsverbod)

4.4 Officieel niet-identificeerbare runderen

(volgens artikel 39a van de nu vervallen Regeling I&R dieren)

Niet-identificeerbare runderen, zijn runderen waarbij onherstelbare I&R-tekortkomingen waren. Deze werden onder toezicht van de NVWA als officieel niet-identificeerbaar rund geregistreerd in het I&R systeem. Het dier is te herkennen aan het oormerk: aan de onderzijde is een driehoekje geknipt. De barcode en het levensnummer zijn nog goed te lezen. In het I&R-systeem krijgt het rund de fictieve geboortedatum 1-1-1950 met de vlag 'niet identificeerbaar rund' en de maatregel 'afvoerverbod, tenzij bestemming slachthuis'. Deze maatregel is niet meer correct en wordt in 2023 aangepast naar 'afvoerverbod'. Deze officieel niet-identificeerbare runderen mogen niet meer verplaatst worden, ook niet naar een slachthuis. Slachten ter vervoeding van deze dieren is niet meer mogelijk. Vanaf 21 april 2021 krijgen runderen met onherstelbare I&R tekortkomingen de vlag 'voldoet niet aan EU-eisen' met de maatregel 'aan- en afvoerverbod rund'. Deze runderen mogen ook niet verplaatst worden.

5 Runderen uit andere landen

Runderen die in de EU geboren zijn, moeten zijn gemerkt met twee oormerken. Bij verplaatsing naar een andere lidstaat moeten ze vergezeld gaan van een identificatiedocument ('paspoort'), een (digitaal) gezondheidscertificaat van TracesNT en bij lang transport ook een journaal.

Als ze rechtstreeks vanuit het buitenland naar een Nederlands slachthuis gaan, moeten ze binnen 72 uur na aankomst worden geslacht (of binnen 24 uur wanneer het blauwtong gevoelige dieren zijn die uit of door een blauwtong-gebied komen en niet zijn beschermd tegen blauwtong. De informatie over blauwtong staat op het gezondheidscertificaat).

5.1 Runderen afkomstig uit andere lidstaten, die in Nederland verblijven

Runderen uit andere lidstaten die in Nederland verblijven, hebben oormerken in met daarop het levensnummer uit de lidstaat van geboorte. Als ze 1 van die oormerken verliezen, wordt het oormerk vervangen door een Nederlands merktype met daarop het oorspronkelijke buitenlandse levensnummer.

Na binnenkomst in Nederland geldt voor deze dieren de Nederlandse identificatie en registratie wetgeving, met uitzondering van de extra gegevens die bij een in Nederland geboren rund geregistreerd worden (zoals haarkleur, zie ook hierboven onder Tracering). Deze aanvullende, nationale eisen gelden niet voor runderen uit andere lidstaten. Het ontbreken hiervan leidt bij deze buitenlandse dieren **niet** tot verplaatsingsbeperkingen.

Voorbeeld: een kalf dat in België is geboren, is daar geregistreerd zonder vermelding van de haarkleur. Als dat kalf in Nederland komt, hoeft de haarkleur niet in de Nederlandse database gezet te worden. Dit kalf mag zonder beperkingen verplaatst worden, dus ook naar andere houderijen.

5.2 Import vanuit niet-Europese landen (waaronder Verenigd Koninkrijk)

Runderen die vanuit derde landen naar Europa verplaatst worden, moeten in de lidstaat van verblijf een nieuw identificatiemerk krijgen met een nieuwe identificatiecode. Het nieuwe merk is volgens de

regels van de lidstaat waar ze gaan verblijven (we noemen dit omnummeren). Het land van geboorte en de vorige identificatiecode worden in het I&R systeem van die lidstaat vastgelegd. Dit is relevant voor het bepalen van het BSE-risico. Sinds de Brexit is het BSE-risico in het VK veranderd. Zie verder het werkvoorschrift K-RV-PM-WV03 TSE.

Voorbeeld: kalveren geboren in Wales, met een UK-merk in, worden verplaatst naar Duitsland. Na aankomst in Duitsland, krijgen deze kalveren een DE-merk in met een DE-levensnummer. Wanneer ze dan later naar Nederland worden verplaatst om hier geslacht te worden, zie je in de I&R database dat ze geboren zijn in het Verenigd Koninkrijk.

Kalveren die via Nederland Europa binnen komen en jonger zijn dan 6 maanden, gaan vergezeld van een certificaat waarop staat dat hun huisvesting aan de minimale eisen van RL 2008/119/EG voldoet.⁴

Na het omnummeren, gelden dezelfde voorschriften als voor runderen die uit andere lidstaten naar Nederland zijn gekomen.

6 Slachtwaardigheid / Exportwaardigheid

Runderen moeten voldoen aan de *Europese* voorschriften om toegelaten te worden tot de slacht of om in aanmerking te komen voor exportcertificering. Een lidstaat mag immers handel belemmerende aanvullende voorschriften opstellen. De aanvullende Nederlandse eisen⁵ zijn daarom niet (meer) beperkend voor slacht en export⁶. In de werkvoorschriften AM-keuring roodvlees en K-LV-RNDIU-01 Exportcertificering runderen is beschreven welke afwijkingen leiden tot interventies.

7 Informatie en hulpmiddelen

De [website van RVO](#) bevat veel informatie over I&R -> onderwerpen: Dier en natuur -> Registratie: [Dieren \(I&R\)](#) -> I&R Runderen.

Via de Play Store is de app I&R Dieren te downloaden. Met deze app kunnen dier- en UBN-gegevens worden geraadpleegd. Dit kan ook via de websites [Mijnvee.nl](#) of [Twaka.nl](#). Deze hulpmiddelen zijn handig voor een eerste indruk. Het I&R systeem zelf geeft een completer beeld. Op de werkwijzer staat een handleiding voor dit I&R systeem (directie Handhaven -> afdeling dier -> kantlijn: I&R Dieren -> formulieren / handleidingen -> [Handleiding databank I&R](#)). NB: bij inloggen moet het vak 'database' leeg gelaten worden.

8 Relevante wetgeving⁷

8.1 Europese voorschriften

VO(EU) 2016/429 (diergezondheidsverordening)

VO(EU) 2021/520 (traceerbaarheid: technische specificaties en meldtermijnen)

---

⁴ Artikel 2.46 van het Besluit houders van dieren.

⁵ zoals het levensnummer van de moeder, haarkleur en geslacht

⁶ Zie artikel 170 van VO(EU) nr. 2016/429 en artikel 5b.74 van de Regeling houders van dieren

⁷ Disclaimer: hoewel deze samenvatting met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kunt u aan dit document geen rechten ontleen.

Informatiedocument identificatie en registratie runderen

Code: K- VKE-I&R-ID01

Versie: 01

Ingangsdatum: 23-06-2023

VO(EU) 2020/688 (art. 8 +9)

VO(EU) 2019/2035 (regels voor inrichtingen en traceerbaarheid van dieren, o.a. identificatiedocument en verplaatsingsdocumenten)

VO(EG) nr. 178/2002 (tracering levensmiddelen)

VO(EG) 853/2004 (Bijlage II, sectie II, punt 2a en Bijlage III, Sectie I, Hst IV, punt 3)

VO(EG) 2013/1308 (indeling rund/kalfsvlees)

VO(EG) 1760/2000 (etikettering rundvlees)

VO(EG) 1/2005 (vervoersdocument)

RL 2008/119/EG tot vaststelling van minimumnormen ter bescherming van kalveren

8.2 Nederlandse voorschriften

Wet dieren

Besluit houders van dieren

Regeling houders van dieren

Regeling handhaving en overige zaken Wet dieren (indeling boete categorieën)